

Odeszła Alex, gwiazda rodem z Wilna

Alex, czyli Aleksandra Naumik, fot. inter-sat.com

Norwegia żegna jedną z największych gwiazd muzyki popularnej w tym kraju. 17 września w swoim domu w Oslo zmarła Aleksandra Naumik, w swej drugiej ojczyźnie bardziej znana jako Alex lub Alexandra Naumik Sandøy. Jako miejsce urodzenia w jej paszporcie widniało Wilno, chociaż w 1949 r., gdy przyszła na świat, było już ono stolicą Litewskiej SRR. Na przełomie lat 70. i 80. Aleksandra była prawie tak popularna w Norwegii, jak ABBA za miedzą (w Szwecji), ale jej nieprzejednana antykomunistyczna postawa nie była pomocna w robieniu kariery...

Jeżeli ktoś sądzi, że pierwszą gwiazdą "z naszych stron" na norweskim firmamencie muzycznym jest Aleksander Rybak, to się myli: serca Norwegów przed czterdziestu laty podbiła właśnie Aleksandra Naumik. Urodziła się 12 sierpnia 1949 r. w Wilnie przy ul. Artyleryjskiej w rodzinie weterana kampanii wrześniowej i oficera AK Mikołaja Naumika i Haliny z Kobylińskich. Naumikowie nie śpieszyli z wyjazdem do Polski, za co zapłacili wysoką cenę: cała rodzina, podobnie jak tysiące innych Polaków z Wileńszczyzny, została deportowana do Usola Syberyjskiego w Obwodzie Irkuckim, rodzice i dziadkowie Aleksandry pracowali przymusowo w Tajturskich Zakładach Drzewnych...

Dopiero po śmierci Stalina i 6 latach zesłania rodzinie Naumików udało się wrócić na Litwę i gdy w drugiej połowie lat 50. ruszyła kolejna fala repatriacji-expatriacji, już nie mieli wątpliwości - wyjechali do Polski, osiedli w Kluczborku.

Zachwycająca niezwykle, 4,5-oktawowym głosem wilnianka rozpoczęła karierę muzyczną już w liceum - w 1966 roku piosenką Adama Sławińskiego i Agnieszki Osieckiej "Krokodyl na Mazurach", pochodzącej z pierwszego polskiego musicalu "Listy Śpiewające". Na Festiwalu w Opolu w 1967 rywalizowała już w konkursie Debiuty z innym artystą, który przyjechał do Polski w tym samym czasie i z tych samych stron, Czesławem Niemenem (wciąż niewiele wie, że przez dwa lata uczył się w szkole średniej w Dziewieniszkach, bo po białoruskiej stronie miał kłopoty!). Zaśpiewała "Rurkę z kremem" przy wtórze Alibabek, ale wygrał Niemen i "Dziwny jest ten świat".

W 1969 roku Naumik ukończyła Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Łodzi i podjęła współpracę z powstającym właśnie zespołem Quorum, ale po roku (1970 r.) Aleksandra poślubiła norweskiego reżysera Haakona Sandøy i przeniosła się do jego ojczyzny (po 10 latach małżeństwo się rozpadło). W Polsce zrobiło się o niej cicho, ale w Skandynawii szybko stała się ikoną stylu i nowych trendów. Jako pierwsza w Norwegii śpiewała funk-rocka i wkrótce została okrzyknięta królową tego gatunku, zdobyła w Skandynawii wiele prestiżowych nagród branży muzycznej. "Dla norweskiej branży muzyki pop była jak świeży powiew" - wspomina jej ówczesny producent w rozmowie z dziennikiem "Dagbladet".

W 1977 roku jej debiutancki album "Alex" zdobył najważniejszą nagrodę norweskiej branży muzycznej, zwaną Spellemannprisen. Naumik stała się gwiazdą muzycznych programów telewizyjnych, koncertowała w całej Skandynawii. Jako pierwsza postawiła na nowoczesny marketing, wiążąc się z dużymi sponsorami. Jej sposób

uczesania do tej pory nazywany jest w Norwegii "fryzurą na Alex".

Była też znana ze zdecydowanie antykomunistycznej postawy i zaangażowania w pomoc polskiej opozycji, co - zdaniem znawców ówczesnego świata rozrywki i polityki - przeszkodziło w zrobieniu większej kariery, także międzynarodowej. Poglądy polityczne polskiej artystki były w lewicującej Norwegii niepopularne, ze względu na swój antykomunizm była krytykowana i marginalizowana przez norweskie media. Mimo złotych płyt i międzynarodowego uznania, już w 1977 roku, podczas inauguracji koncertu rockowego ze szwedzkim gwiazdorem Cornelisem Vreeswijkem, została wygwizdana przez młodzieżówkę socjalistyczną. Ku oburzeniu rzeszy wielbicieli pominięto ją m.in. w serialu państwowej telewizji NRK na temat historii rocka w Norwegii...

W dniu wprowadzenia stanu wojennego w Polsce, kiedy to w stolicy Norwegii ludzie zebrali się na wiecu poparcia dla opozycji, artystka dała w Oslo niezwykle, spontaniczny koncert. W 1983 roku hitem stał się singiel piosenkarki "I love Warszawa". Dwa lata później "Alex" rozpoczęła współpracę z zespołem "Sex Pistols" i przeniósła się do USA. Przez lata Alex pracowała jako autorka piosenek i producent w Stanach Zjednoczonych, podróżowała między USA, Japonią i Norwegią.

Skomponowana i wyprodukowana przez Alex płyta Faith Leany (Leana Greene) osiągnęła pierwsze miejsce na liście Billboardu w czerwcu 2005 roku i w styczniu 2007 roku. Dopiero w roku 2008 zaczęła wydawać składanki swoich nagrań, gdyż niektórych utworów skandynawskie archiwa nie chciały udostępnić nawet po 30. latach.

Ostatnio Aleksandra Naumik przygotowywała z grupą historyków film dokumentalny na temat sybiraków oraz lewicującej dominacji w świecie europejskiego przemysłu rozrywkowego. Od wielu lat związana z muzykiem i kompozytorem Atle Bakkenem. Pozostawiła córkę Naomi. Przyczyny śmierci 64-letniej gwiazdy nie podano do wiadomości publicznej.

Na podstawie: wp.pl, wikipedia.org

